T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

TRABZON BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

www.balioglu.net

2020 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2021

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00
www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr
İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 10
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 10
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 10
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 11
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 13
7. DENETİM BULGULARI 13
8. EKLER 36

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu 3
Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu 4
Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu 5
Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu 5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri 6
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri 6
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler 7

www.balioglu.net

KISALTMALAR

A.Ş.	Anonim Şirket
CİMER	Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi
KDV	Katma Değer Vergisi
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
LTD. ŞTİ.	Limited Şirketi
R.G.	Resmi Gazete
TİSKİ	Trabzon İçmesuyu ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü
YTM	Yatırımcı Tazmin Merkezi

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Maddi Duran Varlıklar Hesap Grubunun Gerçek Durumu Yansıtmaması

2. Devreden Katma Değer Vergisi Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması

3. Diğer Borç ve Gider Karşılıkları Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması

4. Birikmiş Amortismanlar Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması

B. Diğer Bulgular

1. Sosyal Güvenlik Kurumu Ek Karşılık Primlerinin Tahakkuk Kaydının Hatalı Muhasebeleştirilmesi

2. 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'na Göre Temel İhale Usulü ile Yapılması Gereken Bazı Alımların Doğrudan Temin ve Pazarlık Usulü İle Yapılması

3. Doğrudan Temin Usulü İle Yapılan Alımlarda Yasaklılık Kontrolünün Yapılmaması

4. Alınan Teminat Mektupları Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması

5. Belediye Tarafından Yapılan İş Güvenliği Uzmanı Hizmeti Alım İşinin 6331 Sayılı İş Sağlığı Ve Güvenliği Kanunu İle Getirilmiş Düzenlemelere Uygun Olmaması

6. Büyükşehir Belediyesine Aktarılması Gereken Çevre ve Temizlik Vergisi Paylarının Mevzuatın Öngördüğü Sürede Aktarılmaması

7. Şirket İşçileri İçin Ödenen Kıdem Tazminatlarının Rücu İşlemlerinin Yapılmaması

8. Emekli Aylığı Almaya Hak Kazanan İşçilerin Emekli Edilmesi Sırasında İhbar Süresi Verilmesi

9. İmar Planı Değişikliğine Dair Değer Artış Payı Hakkında Yönetmelik Uyarınca Kurulması Gereken Kıymet Takdir Komisyonunun Kurulmaması

10. İş Kanunu'na Tabi Olanların Yıllık İzinlerinin Zamanında Kullandırılmayarak Geçmiş İzinlerin Biriktirilmesi

www.balioglu.net

11. Yüklenicinin Teklifinde Çok Düşük Fiyat Teklif Ettiği İmalatların Yapımından Vazgeçilip, Yüksek Fiyat Teklif Ettiği İmalatların Miktarlarında Artışa Gidilmesi Sonucunda İşin Daha Yüksek Fiyatla Yaptırılması

12. İlçe Belediyelerince Otopark Gelirlerinden Büyükşehir Belediyelerine Aktarılması Gereken Tutarların Takibinin Yapılmaması

13. Sayıştay İlamları Cetvelinde Yer Alan Kesinleşmiş İlamların Yerine Getirilmesinde Mevzuatta Yer Alan Sürelere Uyulmaması

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Trabzon Büyükşehir Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği görev, yetki, imtiyaz ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir.

www.balioglu.net

Büyükşehir Belediyesinin temel mevzuatı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu olup bu Kanun'da kurumun görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları 5393 sayılı Belediye Kanunu ile diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımı şeklindedir. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 8 ve 9'uncu maddesinde belirtilen altyapı ve ulaşım hizmetleri büyükşehir belediyelerinin sorumluluğu altındadır.

5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracağı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm

ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, temiz su atık su tesisleri kurup işletmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile birlikte büyükşehir belediyelerinin görev, yetki ve sorumluluk alanları genişletilerek; büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasındaki ilişkiler ve hizmetlerin yerine getirilmesi noktasında düzenleyici, bağlayıcı karar alma yetkisi verilmiştir.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

www.balioglu.net

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5216 sayılı Kanun'da Büyükşehir Belediye organları; Büyükşehir Belediye Meclisi, Büyükşehir Belediye Encümeni ve Büyükşehir Belediye Başkanı olarak öngörülmüştür. Karar organı olan Büyükşehir Belediye Meclisi, biri Büyükşehir Belediye Başkanı olmak üzere 70 üyeden oluşmaktadır.

Büyükşehir Belediyesi teşkilâtı; norm kadro esaslarına uygun olarak genel sekreterlik, daire başkanlıkları ve müdürlüklerden oluşmaktadır. Birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi Büyükşehir Belediyesi Meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Büyükşehir Belediyesi personeli Büyükşehir Belediye Başkanı tarafından atanır. Personelden müdür ve üstü unvanlı olanlar ilk toplantıda Büyükşehir Belediye Meclisinin bilgisine sunulur. Genel sekreter, belediye başkanının teklifi üzerine Çevre ve Şehircilik Bakanı tarafından atanır.

Büyükşehir Belediyesinin teşkilat yapısında doğrudan Başkana bağlı 3 adet birim belirlenmiştir. Bunlar; Özel Kalem Müdürlüğü, Teftiş Kurulu Başkanlığı ve İç Denetim Birim Başkanlığı'dır. Doğrudan Başkana bağlı diğer birim olan Genel Sekreterlik İdarenin en önemli icra organıdır.

1. Hukuk Müşavirliği doğrudan Genel Sekretere bağlı olan birimdir. Genel Sekretere bağlı 4 adet Genel Sekreter Yardımcısı kadrosu bulunmakla birlikte teşkilat yapılanmasında Genel Sekretere bağlı Genel Sekreter Yardımcısı bulunmamaktadır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	1471	564
Sözleşmeli Personel	18	18
Kadrolu İşçi	142	120
Geçici İşçi	-	-
Toplam	**1631**	**702**
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	1368	1368

www.balioglu.net

Trabzon Büyükşehir Belediye Başkanlığının, Trabzon İçmesuyu ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü olmak üzere 1 tane bağlı kuruluşu bulunmaktadır.

Trabzon İçmesuyu ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü 31.03.2014 tarih ve 28958 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 2014/6072 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulmuş ve ilgili olduğu kanunlardaki esaslara ve özel hukuk hükümlerine göre Büyükşehir Belediyesi mücavir alan sınırları içerisindeki içme suyu ve kanalizasyon hizmetlerinin planlanarak yürütülmesi ve koordinasyonunu sağlamak üzere kurulmuş; özel bütçeli, tüzel kişiliği olan ve kamusal görev yapan bir kurumdur.

Ayrıca Büyükşehir Belediyesinin doğrudan hissedarı olduğu toplam 9 adet şirketi bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre

yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Trabzon Büyükşehir Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Trabzon Büyükşehir Belediyesinin 2020 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Geçen Yıldan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	0,00	68.351.000,00	7.074.000,00	75.425.000,00	69.127.615,36	6.297.384,64	0,00
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0,00	9.625.000,00	798.000,00	10.423.000,00	9.619.602,47	803.397,53	0,00
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	995.122,02	363.189.000,00	37.328.898,38	401.513.020,40	313.156.045,75	81.909.108,73	6.447.865,92
04	Faiz Giderleri	0,00	24.000.000,00	6.425.000,00	30.425.000,00	23.645.427,84	6.779.572,19	0,00
05	Cari Transferler	3.184.773,50	30.512.000,00	-1.995.000,00	31.701.773,50	25.181.119,73	6.520.653,77	0,00
06	Sermaye Giderleri	61.434.572,20	262.323.000,00	1.515.781,62	325.273.353,82	186.093.099,54	83.599.442,63	55.580.811,65
07	Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
08	Borç Verme	0,00	4.100.000,00	12.800.000,00	16.900.000,00	16.825.000,00	75.000,00	0,00
09	Yedek Ödenek	0,00	60.900.000,00	-56.114.000,00	4.786.000,00	0,00	4.786.000,00	0,00
Toplam		**65.614.467,72**	**823.000.000,00**	**7.832.680,00**	**896.447.147,72**	**643.647.910,69**	**190.770.559,46**	**62.028.677,57**

Trabzon Büyükşehir Belediyesinin 2020 mali yılı bütçesi ile 823.000.000,00 TL ödenek öngörülmüş olup önceki yıldan devreden 65.614.467,72 TL, yıl içinde eklenen ödenekle birlikte 2020 yılı ödenek toplamı 896.447.147,72 TL olmuştur. Yıl içinde 643.647.910,69 TL bütçe gideri yapılmış, 190.770.559,46 TL ödenek iptal edilmiş, kalan 62.028.677,57 TL ödenek ise 2021 yılına devretmiştir.

Trabzon Büyükşehir Belediyesinin 2020 yılı Bütçesi "(A) Ödenek Cetvelinde" 823.000.000,00 TL ödenek, "(B) Gelirlerin Ekonomik Sınıflandırılması" cetvelinde ise

www.balioglu.net

629.000.000,00 TL gelir tahmini öngörülmüş olup gider bütçesindeki ödenek toplamı ile gelir bütçesinde tahmin edilen gelir toplamı arasındaki fark, Finansmanın Ekonomik Sınıflandırılması Cetvelindeki borçlanma ile gösterilen 194.000.000,00 TL ile giderilmiş olup bütçe denkliği sağlanmıştır.

Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	8.816.000,00	7.438.316,71	227.621,44	7.210.695,27	81,79
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	40.516.000,00	33.990.460,49	107.079,89	33.883.380,60	83,62
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	20.000.000,00	19.993.720,93	3.709,26	19.990.011,67	99,95
05- Diğer Gelirler	459.770.000,00	465.169.953,31	167.553,55	465.002.399,76	101,13
06- Sermaye Gelirleri	100.000.000,00	484.827,02	6.938,42	477.888,60	0,47
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	-
09- Red ve İadeler	-102.000,00	0,00	0,00	0,00	-
Toplam	**629.000.000,00**	**527.077.278,46**	**512.902,56**	**526.564.375,90**	**83,71**

Buna göre 2020 yılında net bütçe geliri %83,71 seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri (%81,79) ve teşebbüs ve mülkiyet gelirleri (%83,62) beklenenin altında, sermaye gelirleri ise (%0,47) beklenenin çok altında gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	68.351.000,00	69.127.615,36	101,13
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	9.625.000,00	9.619.602,47	99,94
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	363.189.000,00	313.156.045,75	86,22
04- Faiz Gideri	24.000.000,00	23.645.427,84	98,52
05- Cari Transferler	30.512.000,00	25.181.119,73	82,52
06- Sermaye Giderleri	262.323.000,00	186.093.099,54	70,94
07- Sermaye Transferleri	0,00	0,00	-

www.balioglu.net

08- Borç Verme	4.100.000,00	16.825.000,00	410,36
09- Yedek Ödenekler	60.900.000,00	0,00	0
Toplam	**823.000.000,00**	**643.647.910,69**	**78,21**

Buna göre 2020 yılında bütçe giderleri %78,21 seviyesinde gerçekleşmiştir. Personel giderlerinde başlangıç bütçesinde öngörülen tutar %1,13 oranında aşılmıştır. Borç vermeye ilişkin gider kalemleri beklenenin üstünde %410,36 gerçekleşirken, diğer giderler beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2019 yılının 2018 yılına, 2020 yılının 2019 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	7.687.579,75	7.737.406,38	7.438.316,71	0,64	-3,86
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	63.194.410,66	51.061.642,72	33.990.460,49	-19,19	-33,43
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	15.092.937,96	24.298.634,91	19.993.720,93	60,99	-17,71
Diğer Gelirler	365.694.508,93	393.364.105,57	465.169.953,31	7,56	18,25
Sermaye Gelirleri	38.105.758,40	50.420.706,67	484.827,02	32,32	-99,03
Toplam	**489.775.195,70**	**526.882.496,25**	**527.077.278,46**	**7,57**	**0,03**
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	165.665,76	943.240,03	512.902,56	469,36	-45,62
Net Toplam	**489.609.529,94**	**525.939.256,22**	**526.564.375,90**	**7,42**	**0,11**

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2020 yılında gelirler bir önceki yıla göre 625.119,68 TL'lik (%0,11) artış göstermiştir. Bu çerçevede; teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinde 17.071.182,23 TL (-%33,43), sermaye gelirlerinde 49.935.879,65 TL (-%99,03) azalış olmasına rağmen; diğer gelirlerdeki 71.805.847,74 TL (%18,25) artış, toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur. Artışın büyük oranda merkezi idare vergi gelirlerinden alınan paylardan kaynaklandığı anlaşılmakla birlikte, bir çok gelir kaleminde bir önceki yıla oranla azalış meydana geldiği söylenebilir.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%)	2020-2019 Değişim Oranı (%)

www.balioglu.net

				[D=(B-A)/A]	[E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	40.785.221,00	59.659.647,31	69.127.615,36	46,27	15,86
SGK Devlet Prim Giderleri	6.244.371,97	8.174.648,62	9.619.602,47	30,91	17,67
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	238.165.046,49	272.299.195,01	313.156.045,75	14,33	15,00
Faiz Giderleri	7.729.677,05	11.939.468,48	23.645.427,84	54,46	98,04
Cari Transferler	20.116.943,91	21.071.840,74	25.181.119,73	4,74	19,50
Sermaye Giderleri	149.704.846,30	141.521.809,64	186.093.099,54	-5,46	31,49
Sermaye Transferleri	4.450.000,00	26.817.262,50	16.825.000,00	502,63	-37,26
Toplam	**467.196.106,72**	**541.483.872,30**	**643.647.910,69**	**15,90**	**18,86**

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2020 yılında 2019 yılına göre 102.164.038,39 TL (%18,86) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2020 yılında 2019 yılına göre personel giderlerinin 9.467.968,05 TL (%15,86), sosyal güvenlik kurumlarına devlet prim giderlerinin 1.444.953,85 TL (%17,67), mal ve hizmet alım giderlerinin 40.856.850,74 TL (%15), sermaye giderlerinin 44.571.289,90 TL (%31,49), faiz giderlerinin ise 11.705.959,36 TL (%98,04) arttığı görülmektedir. Öte yandan sermaye transferlerinin 2020 yılında 2019 yılına göre 9.992.262,50 TL (-%37,26) azaldığı görülmüştür.

www.balioglu.net

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2020 yılı Faaliyet Gideri 550.298.310,16 TL, Faaliyet Geliri 559.654.185,91 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 9.355.875,75 TL olarak gerçekleşmiştir.

Trabzon Büyükşehir Belediyesinin doğrudan hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir:

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	TRABEL A.Ş.	15.000.000,00	14.965.500,00	99,77
2	TRABİTAŞ A.Ş.	22.000.000,00	22.000.000,00	100,00
3	TURKUAZ A.Ş.	15.000.000,00	15.000.000,00	100,00
4	TULAŞ A.Ş.	21.000.000,00	21.000.000,00	100,00
5	Trabzon Kent Spor A.Ş.	1.500.000,00	1.500.000,00	100,00
6	Trabzon Dünya Ticaret Merkezi A.Ş.	11.000.000,00	4.510.000,00	41,00
7	Karadeniz Çimento Kireç Ürünleri Sanayi A.Ş.	400.000,00	39.160,00	9,79
8	AKSA Karadeniz Doğal Gaz Dağıtım A.Ş.	1.000.000,00	64.700,00	6,47
9	Trabzon Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici A.Ş. (Teknokent)	750.000,00	15.975,00	2,13

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Trabzon Büyükşehir Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibariyle belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

www.balioglu.net

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

a) Mizan cetveli

b) Temel mali tablolar

1) Bilanço

2) Faaliyet sonuçları tablosu

3) Nakit akış tablosu

c) Diğer mali tablolar

1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu

2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu

7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu

9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

www.balioglu.net

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

www.balioglu.net

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının doğru ve güvenilir olduğuna ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; denetim prosedürleri ve teknikleri uygulanması ve risk değerlendirmesi yoluyla

gerçekleştirilir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların içerisinde üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Ancak bu hususlarla ilgili 2020 yılı denetimine ilişkin olarak denetimi yürütmek ve denetim görüşü oluşturabilmek için gerekli bilgi/belgeler/mali tablolar kamu idaresi yönetimi tarafından sağlanmıştır.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun beşinci kısmında düzenlenmiştir.

www.balioglu.net

İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür. Görev ve yetkileri çerçevesinde, malî yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir.

31.12.2005 tarihli ve 26040 (3. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin, malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, ayrıca Kanun'a ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve ilgili diğer mevzuat uyarınca, İdare tarafından Kamu İç Kontrol Sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi çalışmaları ile İdarenin yönetim sorumluluğu kapsamında daire başkanlıkları ile ortak çalışma yapılarak Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı hazırlanmıştır.

Bu kapsamda İdarenin iç kontrol sistemi değerlendirilmiştir.

Kamu Görevlileri Etik Sözleşmesi'nin tüm çalışanlar tarafından imzalanmış; Kurum yönetimi ve çalışanlarının iç kontrollerle ilgili bilgi sahibi olması, Kurum misyonunun, vizyonunun, stratejik amaç ve hedeflerinin tüm personel tarafından öğrenilmesi ve sahiplenilmesi hususunda birim müdürlükleri kendi bünyelerinde toplantılar ve bilgilendirme toplantıları yapmış; eğitim ihtiyaçları İnsan Kaynakları ve Eğitim Daire Başkanlığına bildirilerek mevzuat değişikliklerinde ve uygun görülen konularda personele eğitim verilmiştir.

www.balioglu.net

Kurumun teşkilat şeması belirlenmiş; insan kaynakları yönetimine ilişkin hususlar yazılı olarak personele bildirilmiş; birim faaliyet raporları düzenlenerek güvence beyanı verilmiş; Yönetim bilgi sistemi, yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretebilecek ve analiz yapma imkânı sunacak şekilde tasarlanmış; Kurumun sağladığı hizmetlerden yararlananların şikâyet ve önerileri CİMER ve Bordo-Mavi Masa üzerinden takip edilmiştir.

Muhasebe yetkilisinin, Muhasebe Yetkililerinin Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerindeki şartları taşıdığı; İç Kontrol ve Ön Mali Kontrol uygulamalarında mevzuat hükümlerine göre işlem yapıldığı; Ön mali kontrol sonucunda uygun görüş verilmeyen mali işlem olmadığı; İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslarda yer alan ve ön mali kontrole tabi mali karar ve işlemlerin dışında ön mali kontrole tabi karar ve işlemlerin belirlenmediği; İdare bütçesinin ilk altı aylık uygulama sonuçları ve ikinci altı aya ilişkin beklenti ve hedeflerinin kamuoyuna duyurulduğu; İç kontrol sisteminin yıllık olarak değerlendirilmediği ve üst yöneticiye raporlama yapılmadığı; Kurum stratejik amaç ve hedeflerine yönelik riskler hususunda özel bir çalışmanın bulunmadığı tespit edilmiştir.

Kurumda iç denetim birimi bulunduğu; İç denetçilere uygun bir çalışma ortamı sağlandığı; iç denetim biriminin işlevsel bağımsızlığa sahip olduğu; iç denetçi olarak atananların ilgili mevzuatta öngörülen temel nitelikleri taşıdığı; Kuruma tahsis edilen 4 adet denetçi kadrosundan ikisinin dolu olduğu; Üst yönetici tarafından onaylanmış yıllık iç denetim programı bulunmadığı; İç denetçilere asli görevleri dışında görev verilmediği saptanmıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Trabzon Büyükşehir Belediyesinin 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

www.balioglu.net

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Maddi Duran Varlıklar Hesap Grubunun Gerçek Durumu Yansıtmaması

Bir kısım taşınmaza ilişkin muhasebe kayıtları mevzuatına uygun olarak yapılmamıştır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediye tasarrufundaki yerler" başlıklı 79'uncu maddesine göre belediye tarafından deniz, akarsu ve gölden doldurma suretiyle kazanılan alanların Kıyı Kanunu ve ilgili mevzuata uygun olarak kullanılmak şartıyla Maliye Bakanlığı tarafından belediyelerin, büyükşehirlerde büyükşehir belediyelerinin tasarrufuna bırakılacağı hususu düzenlenmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin Maddi duran varlıklar hesap grubuna ilişkin işlemleri düzenleyen 187'nci maddesinde maddi duran varlıklar hakkında; Taşınır Mal Yönetmeliği ve 13/9/2006 tarihli ve 2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'yla

yürürlüğe konulan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in ilgili hükümlerine göre işlem yapılacağı belirtilmiştir.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Kayıt ve kontrol işlemleri" başlıklı 5'inci maddesinde Ek 1'deki Kayıt Planı'nın "Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar" başlığı altında yer alan taşınmazların maliyet bedeli üzerinden, bu taşınmazlardan maliyet bedeli belirlenemeyenlerin ise rayiç değerleri üzerinden kayıtlara alınacağı; yine Ek 1'deki Kayıt Planı'nın "Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar" başlığı altında yer alan taşınmazlardan sadece ekonomik olarak değerlendirmeye konu olanlar ile kamusal ihtiyaçlarda kullanılan taşınmazların ve "Genel Hizmet Alanları" başlığı altında yer alan taşınmazların ise iz bedeli üzerinden kayıtlara alınacağı hükme bağlanmıştır.

Yapılan incelemede tapuda kayıtlı olan ancak maliyet bedeli belirlenemeyen bazı arazi ve arsaların rayiç bedelini yansıtmayan tutarlar üzerinden; iz bedeli ile izlenmesi gereken dolgu alanı, genel otopark ve rekreasyon alanlarının da rayiç değerler üzerinden muhasebe kayıtlarına alınması sonucu 25 Maddi duran varlıklar hesap grubunun hatalı bilgi içerdiği görülmüştür.

www.balioglu.net

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve bulguda tespiti yapılan hususa ilişkin düzeltme kaydının yapıldığı belirtilmiştir. Ancak bu kayıt işlemi yılı geçtikten sonra yapıldığından, söz konusu hesap grubu gerçek durumu yansıtmamaktadır.

BULGU 2: Devreden Katma Değer Vergisi Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması

191 İndirilecek katma değer vergisi hesabının hatalı kullanımı sonucu 190 Devreden katma değer vergisi hesabı olması gerekenden fazla görünmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 191 İndirilecek katma değer vergisi hesabının niteliğini düzenleyen 153'üncü maddesinde mahalli idarelerin bir bedel karşılığı satmak üzere ürettikleri mal veya hizmetin üretim girdisi olarak satın aldıkları mal veya hizmetlere ilişkin olarak ödemiş oldukları katma değer vergisini indirim konusu yapacağı; bunun dışında kurumun satışa konu olmayan kamu hizmeti üretiminde nihai tüketici olarak kullanmak veya tüketmek üzere satın aldığı mal veya hizmet için ödenen katma değer vergisini indirim konusu yapamayacağı ve bu tutarların ilgili gider hesabı veya varlık hesabına yapılacak muhasebe kaydında maliyet bedeline ilave edileceği hükme bağlanmıştır.

Mezkur Yönetmelik'in 190 Devreden katma değer vergisi hesabının işleyişini düzenleyen 152'nci maddesinde ay sonlarında devreden katma değer vergisi hesabı ile indirilecek katma değer vergisi hesabının borç bakiyeleri toplamı, hesaplanan katma değer vergisi hesabının alacak bakiyesinden fazla ise, sonraki döneme devreden katma değer vergisi tutarının bu hesaba borç, hesaplanan katma değer vergisi hesabının alacak bakiyesinin 391 Hesaplanan katma değer vergisi hesabına borç, indirilecek katma değer vergisi hesabının borç bakiyesinin 191 İndirilecek katma değer vergisi hesabına alacak, varsa devreden katma değer vergisi hesabının borç bakiyesinin 190 Devreden katma değer vergisi hesabına alacak kaydedileceği hususları düzenlenmiştir.

Yapılan incelemede kamu hizmeti üretiminde nihai tüketici olarak kullanmak veya tüketmek üzere satın alınan mal veya hizmet için ödenen katma değer vergisinin mevzuatına aykırı şekilde 191 İndirilecek katma değer vergisi hesabına kaydedildiği, kaydedilen bu tutarların da ay sonlarında 190 Devreden katma değer vergisi hesabına aktarılması sonucu bu hesabın hatalı bilgi içerdiği görülmüştür.

www.balioglu.net

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve gerekli düzeltme kayıtlarının yapılacağı belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 3: Diğer Borç ve Gider Karşılıkları Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması

Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılacak bazı ödemeler için mevzuatında öngörülmediği halde karşılık ayrılmaktadır.

5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'nun 89'uncu maddesinin 11'inci fıkrasında bu madde gereğince Sosyal Güvenlik Kurumunca ödenen emekli ikramiyelerinin, düzenlenecek fatura üzerine Sayıştay ve Danıştay başkanları için kendi kurumları, diğerleri için emekliye sevk onayını veren kurum tarafından karşılanacağı; özelleştirilen, faaliyeti durdurulan, kapatılan veya tasfiye edilen kamu idareleri tarafından karşılanması gereken emekli ikramiyesi tutarlarının ise, emekliye sevk onayı aranmaksızın ve faturası karşılığında Hazine tarafından karşılanacağı; bu fıkraya göre Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılacak ödemelerin, fatura düzenlenmesini müteakip iki ay içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna aktarılmasının zorunlu olduğu hükme bağlanmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 379 Diğer borç ve gider karşılıkları hesabının niteliğini düzenleyen 283'üncü maddesinde bu hesabın kısa vadeli diğer borç ve gider karşılıklarının izlenmesi için kullanılacağı; 479 Diğer borç ve gider karşılıkları hesabının niteliğini düzenleyen 332'nci maddesinde ise bu hesabın uzun vadeli diğer borç ve gider karşılıklarının izlenmesi için kullanılacağı hususları düzenlenmiştir.

Yapılan incelemede memur personelin emekliye ayrılması durumunda, Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılacak olan ve karşılık ayrılması hukuken mümkün olmayan ödemeler için muhasebe kayıtlarında karşılık ayrılarak 379 Diğer borç ve gider karşılıkları hesabı ile 479 Diğer borç ve gider karşılıkları hesabında izlendiği, böylece bu hesapların toplam 16.587.902,05 TL hatalı bilgi içerdiği görülmüştür.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve gerekli düzeltme kaydının yapıldığı belirtilmiştir. Ancak bu kayıt işlemi yılı geçtikten sonra yapıldığından, söz konusu hesaplar gerçek durumu yansıtmamaktadır.

www.balioglu.net

BULGU 4: Birikmiş Amortismanlar Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması

İdare hesaplarında kayıtlı bir kısım taşınmaz için amortisman ayrılmamıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci maddesinin 2'nci fıkrasının (ç) bendinde bir yıldan fazla kullanılabilen ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz kalan maddi duran varlıklar için amortisman ayrılacağı belirtilmiştir.

Mezkur Yönetmelik'in 257 Birikmiş amortismanlar hesabının niteliğini düzenleyen 202'nci maddesinde bu hesabın maddi duran varlık bedellerinin ekonomik ömrü içerisinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesini izlemek için kullanılacağı; Hesabın işleyişini düzenleyen 203'üncü maddesinde de maddi duran varlık hesapları için ayrılan amortisman tutarlarının yılsonunda bu hesaba alacak, 630 Giderler hesabına borç kaydedileceği hususları düzenlenmiştir.

Yapılan incelemede bir kısım taşınmaz için amortisman ayrılmaması sonucu 257 Birikmiş amortismanlar hesabı ile 630 Giderler hesabının 4.220.769,21 TL hatalı bilgi içerdiği görülmüştür.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve gerekli düzeltme kaydının yapıldığı belirtilmiştir. Ancak bu kayıt işlemi yılı geçtikten sonra yapıldığından, söz konusu hesaplar gerçek durumu yansıtmamaktadır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Sosyal Güvenlik Kurumu Ek Karşılık Primlerinin Tahakkuk Kaydının Hatalı Muhasebeleştirilmesi

Sosyal Güvenlik Kurumu Ek Karşılık Primlerinin tahakkuk kaydı hatalı muhasebe hesabında izlenmektedir.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 81'inci maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinde, sigortalılara bağlanan veya bağlanacak vazife malüllüğü aylıkları ile bunların hak sahiplerine bağlanacak ölüm aylıklarının karşılığı olmak üzere, bu kapsamdaki sigortalılar için kamu idarelerinin bütçelerinden ayrılan sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi ödeneklerinin %20'si oranında ek karşılık primi alınacağı ve ayrılan ek karşılık priminin tamamının kurum bütçelerinin yetkili makamlarca onaylanarak yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ay başlarından itibaren altı ay içinde ve aylık eşit taksitlerle ödeneceği hükme bağlanmıştır.

www.balioglu.net

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 320 Bütçe emanetleri hesabının niteliğini düzenleyen 248'inci maddesinde bu hesabın mali yıl içerisinde veya sonunda ödeme emri belgesine bağlandığı halde nakit yetersizliği veya diğer sebeplerle ilgililerine ödenemeyen tutarların izlenmesi için kullanılacağı hususu düzenlenmiştir.

Mezkur Yönetmelik'in 329 Diğer çeşitli borçlar hesabının niteliğini düzenleyen 254'üncü maddesinde de Diğer çeşitli borçlar hesabının, 32 Faaliyet borçları hesap grubu içindeki hesap kalemlerinden hiçbirinin kapsamına alınamayan ve vadesi bir yıl veya faaliyet dönemi ile sınırlı borçların izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede 329 Diğer çeşitli borçlar hesabında izlenmesi gereken Sosyal Güvenlik Kurumu ek karşılık prim borçlarının 320 Bütçe emanetleri hesabında izlenmesi sonucu bu hesapların 791.400,00 TL hatalı bilgi içerdiği görülmüştür.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve ilgili mevzuat hükümlerine uyulacağı belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 2: 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'na Göre Temel İhale Usulü ile Yapılması Gereken Bazı Alımların Doğrudan Temin ve Pazarlık Usulü İle Yapılması

Trabzon Büyükşehir Belediyesi tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre ihale usulü ile yapılması gereken bazı mal ve hizmet alımlarının ihtiyaçları bölmek suretiyle doğrudan temin ve pazarlık usulü ile yapıldığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Temel ilkeler" başlıklı 5'inci maddesinde;

"İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenirliliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanmasını sağlamakla sorumludur.

...

Eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işleri kısımlara bölünemez.

Bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulü temel usullerdir.

..." hükmü yer almaktadır.

www.balioglu.net

Belediye tarafından, Kızlar Manastırının Tanıtımı Kapsamında Prodüksiyon ve Çekim Hizmeti Alım İşi 96.875,00 TL (KDV hariç) bedelle 12.10.2020 tarihinde, Kızlar Manastırının Tanıtımı Kapsamında 3D Tanıtım ve Görüntülü Rehber Görsel Video Tasarım Hizmeti Alım İşi 96.800,00 TL (KDV hariç) bedelle 19.10.2020 tarihinde 22/d maddesi kapsamında; Kızlar Manastırı Virtual Reality Filmi ve Tanıtım Belgeseli Filmi Alım İşi 314.000,00 TL (KDV hariç) bedelle 23.11.2020 tarihinde 21/f maddesi kapsamında kısımlara bölünerek aynı firmadan yapılmıştır.

Kamu İhale Kanunu'na göre yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulü temel usul olarak öngörülmüştür. Dolayısıyla, aynı mahiyetteki hizmet alımlarının parasal limitlerin altında kalmak amacıyla kısımlara bölünmeden bu usullerle yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve ilgili mevzuat hükümlerine uyulacağı belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 3: Doğrudan Temin Usulü İle Yapılan Alımlarda Yasaklılık Kontrolünün Yapılmaması

Doğrudan temin usulü ile yapılan alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin yasaklılık kontrolü yapılmamaktadır.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin Teyit işlemlerini düzenleyen 30.5.4'üncü maddesinde 4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesi uyarınca doğrudan temin yoluyla alım yapılması halinde alım yapılacak kişi ya da firmanın ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığının teyit ettirilmeyeceği; ancak anılan Kanun'un 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen parasal limit dahilinde yapılan alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin Kurumun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi ve yasaklı olduğunun belirlenmesi durumunda, söz konusu kişiden alım yapılmaması gerektiği hususları düzenlenmiştir.

Yapılan incelemede doğrudan temin usulü ile yapılan alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin Kamu İhale Kurumunun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığının kontrol edilmediği görülmüştür.

www.balioglu.net

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve ilgili mevzuat hükümlerine uyulacağı belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 4: Alınan Teminat Mektupları Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması

Yüklenicilerden alınan ancak süresi geçtiği için hükümsüz hale gelmiş olan kesin ve ek kesin teminat mektupları muhasebe kayıtlarından çıkarılmamıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 910 Alınan teminat mektupları hesabının niteliğini düzenleyen 434'üncü maddesinde bu hesabın, muhasebe birimlerine teminat ve depozito olarak teslim edilen teminat ve garanti mektupları ile şahsi ve garantiye ilişkin belgeler ve bunlardan ilgililerine geri verilenler veya paraya çevrilenlerin izlenmesi için kullanılacağı; 911 Alınan teminat mektupları emanetleri hesabının niteliğini düzenleyen 437'nci maddesinde de bu hesaba, alınan teminat mektupları hesabına yazılan tutarların kaydedileceği hususları düzenlenmiştir.

Yapılan incelemede süresi geçtiği için teminat mektubu vasfını kaybetmiş olan kesin ve ek kesin teminat mektuplarının muhasebe kayıtlarından çıkarılmamasından dolayı 910 Alınan

teminat mektupları hesabı ile 911 Alınan teminat mektupları emanetleri hesabının 2.140.090,76 TL hatalı bilgi içerdiği görülmüştür.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve gerekli düzeltme kaydının yapıldığı belirtilmiştir. Ancak bu kayıt işlemi yılı geçtikten sonra yapıldığından, söz konusu hesaplar gerçek durumu yansıtmamaktadır.

BULGU 5: Belediye Tarafından Yapılan İş Güvenliği Uzmanı Hizmeti Alım İşinin 6331 Sayılı İş Sağlığı Ve Güvenliği Kanunu İle Getirilmiş Düzenlemelere Uygun Olmaması

Belediye tarafından yapılan iş güvenliği uzmanı hizmeti alım işinin 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile getirilmiş düzenlemelere uygun olmadığı tespit edilmiştir.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 6'ncı maddesinde;

"(1) Mesleki risklerin önlenmesi ve bu risklerden korunulmasına yönelik çalışmaları da kapsayacak, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin sunulması için işveren; a) Çalışanları arasından iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve on ve daha fazla çalışanı olan çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde diğer sağlık personeli görevlendirir. Çalışanları arasında belirlenen niteliklere sahip personel bulunmaması hâlinde, bu hizmetin tamamını veya bir kısmını ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden hizmet alarak yerine getirebilir. Ancak belirlenen niteliklere ve gerekli belgeye sahip olması hâlinde, tehlike sınıfı ve çalışan sayısı dikkate alınarak, bu hizmetin yerine getirilmesini kendisi üstlenebilir."

8'inci maddesinde;

"(7) Kamu kurum ve kuruluşlarında ilgili mevzuata göre çalıştırılan işyeri hekimi veya iş güvenliği uzmanı olma niteliğini haiz personel, gerekli belgeye sahip olmaları şartıyla asli görevlerinin yanında, belirlenen çalışma süresine riayet ederek çalışmakta oldukları kurumda veya ilgili personelin muvafakati ve üst yöneticinin onayı ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında görevlendirilebilir. Bu şekilde görevlendirilecek personele, görev yaptığı her saat için (200) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı tutarında ilave ödeme, hizmet alan kurum tarafından yapılır. Bu ödemeden damga vergisi hariç herhangi bir kesinti yapılmaz."

38'inci maddesinde;

www.balioglu.net

"(1) Bu Kanunun; a) (Değişik: 12/7/2013-6495/56 md.) 6 ve 7 nci maddeleri; 1) 4857 sayılı İş Kanununun mülga 81 inci maddesi kapsamında çalışanlar hariç kamu kurumları ile 50'den az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri için 31/12/2023 (23.07.2020, 7252 Kanun 10. Md.) tarihinde,..yürürlüğe girer." hükümleri yer almaktadır.

4857 sayılı İş Kanunu'nun mülga 81'inci maddesinde ise;

"Devamlı olarak en az elli işçi çalıştıran işverenler, Sosyal Sigortalar Kurumunca sağlanan tedavi hizmetleri dışında kalan, işçilerin sağlık durumunun ve alınması gereken iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin sağlanması, ilk yardım ve acil tedavi ile koruyucu sağlık hizmetlerini yürütmek üzere işyerindeki işçi sayısına ve işin tehlike derecesine göre bir veya daha fazla işyeri hekimi çalıştırmak ve bir işyeri sağlık birimi oluşturmakla yükümlüdür." denilmektedir.

38'inci madde uyarınca işyeri hekimi dışında iş güvenliği uzmanı çalıştırma zorunluluğunun kamu kurumları için 31.12.2023 olduğu, bu kapsamda da öncelikle çalışanları arasından iş güvenliği uzmanı görevlendirmesi gerektiği ve çalışanlar arasında iş güvenliği uzmanı bulunduğu değerlendirildiğinde; Kanunun temel amacına matuf, çalışanların iş güvenliğini sağlamaya yönelik olarak yürütülen sürecin mevzuatın öngörmüş olduğu usul ve süreler de dikkate alınarak sürdürülmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; İş güvenliği hizmeti, gerekli sertifikaları olan ve bu işi yapabileceğine muvafakat veren kadrolu personel olmadığından dışarıdan hizmet satın alma yoluna gidildiğini söylese de, iş güvenliği uzmanının öncelikle çalışanlar arasından görevlendirilmesi gerekmektedir.

BULGU 6: Büyükşehir Belediyesine Aktarılması Gereken Çevre ve Temizlik Vergisi Paylarının Mevzuatın Öngördüğü Sürede Aktarılmaması

Büyükşehir Belediyesine aktarılması gereken çevre ve temizlik vergisi paylarının mevzuatın öngördüğü şekilde aktarılmadığı tespit edilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun Mükerrer 44'üncü maddesinde;

"Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalar çevre temizlik vergisine tabidir… Verginin mükellefi, binaları kullananlardır. Mükellefiyet binanın kullanımı ile başlar.

www.balioglu.net

Konutlara ait çevre temizlik vergisi, su tüketim miktarı esas alınmak suretiyle metreküp başına hesaplanır.

Su tüketim miktarı esas alınmak suretiyle hesaplanan çevre temizlik vergisi, su faturasında ayrıca gösterilmek suretiyle tahakkuk etmiş sayılır. Bu suretle tahakkuk eden vergi, su tüketim bedeli ile birlikte belediyelerce tahsil edilir. Su ve kanalizasyon hizmetleri ayrı bir kanunla düzenlenmiş bulunan büyük şehir belediye sınırları ve mücavir alanlardaki çevre temizlik vergisi ise 20.11.1981 tarihli ve 2560 sayılı Kanun hükümlerine göre kurulan su ve kanalizasyon idarelerince tahsil edilir.

Tahsil edilen vergi ve gecikme zammının yüzde yirmisini ise münhasıran çöp imha tesislerinin kuruluş ve işletmelerinde kullanılmak üzere büyük şehir belediyesinin hesabına tahsilatı takip eden ayın yirminci günü akşamına kadar aktarır.

Büyük şehir belediye sınırları içinde bulunan belediyelerin kendileri tarafından tahsil edilen çevre temizlik vergisinin yüzde yirmisi aynı esaslar çerçevesinde büyük şehir belediyelerine aktarılır.

Tahsil ettiği vergiyi veya gecikme zammını yukarıda belirtilen süre içinde ilgili belediyeye yatırmayan idarelerden, bu tutarlar 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edilir." hükümleri yer almaktadır.

Buna göre konutlardan alınan çevre ve temizlik vergisi Trabzon Büyükşehir Belediyesinin bağlı kuruluşu olan Trabzon İçmesuyu ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından tahsil edilmekte, işyerlerine ilişkin çevre ve temizlik vergisi ise Trabzon Büyükşehir Belediyesi sınırları içerinde yer alan ilçe belediyeleri tarafından tahsil edilmektedir. Yapılan incelemede, konutlara ilişkin TİSKİ tarafından tahsil edilen çevre ve temizlik vergisinin %20'lik kısmı ile işyerlerine ilişkin ilçe belediyeleri tarafından tahsil edilen çevre ve temizlik vergisinin %20'lik kısmının kanunen öngörülen zaman içerisinde tahsilinin (mahsubu) yapılmadığı görülmüştür.

Bu itibarla, konutlara ilişkin TİSKİ tarafından tahsil edilen çevre ve temizlik vergisinin %20'lik kısmının ve işyerlerine ilişkin ilçe belediyeleri tarafından tahsil edilen çevre ve temizlik vergisinin %20'lik kısmının kanunen öngörülen zaman içerisinde tahsil edilmesi gerekmekte, tahsil edilmemesi halinde ise 6183 sayılı Kanun'a göre gecikme zammı uygulanması gerekmektedir.

www.balioglu.net

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve ilgili mevzuat hükümlerine uyulacağı belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 7: Şirket İşçileri İçin Ödenen Kıdem Tazminatlarının Rücu İşlemlerinin Yapılmaması

Yapılan incelemeler neticesinde, belediye şirketlerinde istihdam edilip personel çalışmasına dayalı hizmet alım sözleşmesi ile belediye bünyesinde çalıştırılmakta olan işçilerin, kıdem tazminatlarının Belediye tarafından banka hesabına yatırılmak suretiyle ödenmesi sonrasında; bu tutarın ilgili belediye şirketine rücu edilmediği tespit edilmiştir.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 112'nci maddesinde *"4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 62. Maddesinin 1. Fıkrasının (e) bendi kapsamında alt işverenler tarafından çalıştırılan işçilerin kıdem tazminatları a) Alt işverenlerin değişip değişmediğine bakılmaksızın aralıksız olarak aynı kamu kurum veya kuruluşlarına ait iş yerlerinde çalışmış olanların bu şekilde çalışmış oldukları sürelere ilişkin kıdem tazminatına esas hizmet süreleri, aynı kamu kurum veya kuruluşuna ait iş yerlerinde geçen toplam çalışma süreleri esas alınarak tespit olunur. Bunlardan son alt işverenleri ile yapılmış olan iş sözleşmeleri 1475 sayılı İş Kanununun 14. Maddesine göre kıdem tazminatı ödenmesini gerektirecek şekilde sona ermiş olanların kıdem tazminatları ilgili kamu kurum veya kuruluşları tarafından. ... işçinin banka hesabına yatırılmak suretiyle ödenir."* denilmektedir.

15.10.2019 tarih ve 30919 sayılı R.G.'de yayımlanan Anayasa Mahkemesinin 2019/42 Esas, 2019/73 Karar sayılı Kararında; 7166 sayılı Kanun'un 11'inci maddesi ile 4857/112'ye eklenen "*4734 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca alt işverenler tarafından çalıştırılan işçilere, 11/9/2014 tarihinden sonra imzalanan ihale sözleşmeleri kapsamında, kamu kurum ve kuruluşlarına ait işyerlerinde 11/9/2014 tarihinden sonra geçen süreye ilişkin olarak kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılan kıdem tazminatı ödemeleri için sözleşmesinde kıdem tazminatı ödemesinden ötürü alt işverene rücu edileceğine dair açık bir hükme yer verilmemişse alt işverenlere rücu edilmez."* hükmü ile 7166 sayılı Kanun'un 12'nci maddesi ile 4857 sayılı Kanun'a eklenen Geçici madde 9 ile "*Bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla kamu kurum veya kuruluşları tarafından alt işverene rücu edilmek üzere yürütülen davalarda, 112 nci maddenin altıncı fıkrası kapsamında rücu edilmeyecek kısmı için ihtilafın esası hakkında karar verilmesine yer olmadığına hükmedilir, yargılama gideri ve vekâlet ücreti taraflar üzerinde bırakılır. İcra takiplerinde rücu*

www.balioglu.net

edilmeyecek kısma ilişkin olarak harç alınmaksızın düşme kararı verilir, takip giderleri ile vekâlet ücreti taraflar üzerinde bırakılır. Ancak, bu kapsamda alt işverene rücu edilerek takip ve tahsil edilmiş olan tutarlar, alt işverenler lehine hiçbir şekilde alacak hakkı doğurmaz ve tahsil edilmiş tutarlar iade edilmez." hükümleri iptal edilmiştir.

Bu itibarla, yürürlükteki mevzuat gereğince belediye şirketlerinde istihdam edilip personel çalışmasına dayalı hizmet alım sözleşmesi ile belediye bünyesinde çalıştırılmakta olan işçilerin kıdem tazminatlarının belediye tarafından işçinin banka hesabına yatırılmak suretiyle ödenmesi; sonrasında bu tutarın ilgili belediye şirketine rücu edilmesi gerekirken, kurum uygulamasında ödenen kıdem tazminatlarının belediyenin ilgili şirketine rücu edilmemesi mevzuata aykırılık oluşturmaktadır.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve ilgili mevzuat hükümlerine uyulacağı belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

www.balioglu.net

BULGU 8: Emekli Aylığı Almaya Hak Kazanan İşçilerin Emekli Edilmesi Sırasında İhbar Süresi Verilmesi

Emekli aylığı almaya hak kazanan işçilerin emekli edilmesi sırasında ihbar süresi verildiği tespit edilmiştir.

4857 sayılı İş Kanunu'nda; "*Süreli fesih Madde 17- Belirsiz süreli iş sözleşmelerinin feshinden önce durumun diğer tarafa bildirilmesi gerekir. İş sözleşmeleri; a) İşi altı aydan az sürmüş olan işçi için, bildirimin diğer tarafa yapılmasından başlayarak iki hafta sonra, b) İşi altı aydan birbuçuk yıla kadar sürmüş olan işçi için, bildirimin diğer tarafa yapılmasından başlayarak dört hafta sonra, c) İşi birbuçuk yıldan üç yıla kadar sürmüş olan işçi için, bildirimin diğer tarafa yapılmasından başlayarak altı hafta sonra, d) İşi üç yıldan fazla sürmüş işçi için, bildirim yapılmasından başlayarak sekiz hafta sonra, Feshedilmiş sayılır.*

Bu süreler asgari olup sözleşmeler ile artırılabilir. Bildirim şartına uymayan taraf, bildirim süresine ilişkin ücret tutarında tazminat ödemek zorundadır. İşveren bildirim süresine ait ücreti peşin vermek suretiyle iş sözleşmesini feshedebilir…

Yeni iş arama izni Madde 27- Bildirim süreleri içinde işveren, işçiye yeni bir iş bulması için gerekli olan iş arama iznini iş saatleri içinde ve ücret kesintisi yapmadan vermeye mecburdur. İş arama izninin süresi günde iki saatten (Toplu iş sözleşmesi madde 28 ile üç saat)

az olamaz ve işçi isterse iş arama izin saatlerini birleştirerek toplu kullanabilir. Ancak iş arama iznini toplu kullanmak isteyen işçi, bunu işten ayrılacağı günden evvelki günlere rastlatmak ve bu durumu işverene bildirmek zorundadır. İşveren yeni iş arama iznini vermez veya eksik kullandırırsa o süreye ilişkin ücret işçiye ödenir. İşveren, iş arama izni esnasında işçiyi çalıştırır ise işçinin izin kullanarak bir çalışma karşılığı olmaksızın alacağı ücrete ilaveten, çalıştırdığı sürenin ücretini yüzde yüz zamlı öder." hükümleri yer almaktadır.

7079 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun'un (696 KHK) 118. Maddesinde *"375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.*

Geçici madde 24- Sınavlarda başarılı olanlar,...sınav sonuçlarının kesinleşmesini müteakip, ek 20 nci madde kapsamındaki şirketlerinde işçi statüsünde topluca işe başlatılır. Bunların istihdam süreleri hiçbir şekilde sosyal güvenlik kurumlarından emeklilik, yaşlılık veya malullük aylığı almaya hak kazandıkları tarihi geçemez." denilmiştir.

www.balioglu.net

Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 23.11.2005 tarih ve E. 2005/9-631 K. 2005/643 sayılı Kararın'da; *"İHBAR TAZMİNATI (İş Kanununda Belirsiz Süreli ve Sürekli Hizmet Akitlerinin Taraflarca Feshinden Evvel Önceden Haber Verme Suretiyle Bir Fesih Güvencesi Sağlamak Amacıyla Yer Verilmiş Olması); İŞÇİNİN EMEKLİ OLMASI (İhbar Tazminatı Yeni Bir İş Arama Olanağı Sağlama Amacına Yönelik Olduğundan Emekliye Ayrılan Bir İşçi için İhbar Tazminatı Verilmesinin Tazminatın Mahiyeti ile Bağdaşmaması); İHBAR ÖNELİ (Süresi Belirli Olmayan Sürekli İş Akitlerinin Feshinden Önce Durumun Diğer Tarafa Bildirilmesinin Gerekmesi- İşçinin Hizmet süresine Göre İki ila Sekiz Hafta Arasında Değişen Öneller Kabul Edilmiş Olması); İŞ AKDİNİN FESHİ (Hizmet Akdinin Bildirimin Diğer Tarafa Yapılmasından Başlayarak Yasada Belirlenen Sürelerin Bitiminde Feshedilmiş Olması); İŞTEN AYRILMA (Yaşlılık Aylığından Yararlanmaya Hak Kazanmış Sigortalının Bu Haktan Yararlanabilmesi için Çalıştığı İşten Ayrılmasının ve Yazılı İstekte Bulunmasının Zorunlu Olması); YAŞLILIK AYLIĞI (Bu Aylığı Almaya Hak Kazanmış Sigortalının Bu Haktan Yararlanabilmesi için Çalıştığı İşten Ayrılmasının ve Yazılı İstekte Bulunmasının Zorunlu Olması);*hususları Karar altına alınarak mevzuattaki boşluk içtihat oluşturularak doldurulmuş ve belirsizlik ortadan kaldırılmıştır.

Kararda özetle, ihbar tazminatının yeni bir iş arama olanağı sağlama amacına yönelik olduğu; emekliye ayrılan bir işçi için ihbar tazminatı verilmesinin, tazminatın mahiyeti ile

bağdaşmadığı; davacının iş akdinin emeklilik nedeniyle sona erdirildiği anlaşıldığından, ihbar tazminatı isteme hakkına sahip olmadığı; davacının emeklilik nedeniyle iş aktinin sona erdirildiği anlaşıldığından ihbar tazminatının reddine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde bu tazminatın tahsiline karar verilmesinin hatalı olduğu; ifade edilmiştir.

4857 sayılı Kanun feshin geçerli sebebe dayandırılması, feshin bildiriminin yazılı olarak yapılması ve belirsiz süreli iş sözleşmelerinin feshinden önce diğer tarafa süre verilmesini öngörmüştür.

7079 sayılı Kanun'da işçi statüsünde işe başlatılanların istihdam sürelerinin hiçbir şekilde sosyal güvenlik kurumlarından emeklilik, yaşlılık veya malullük aylığı almaya hak kazandıkları tarihi geçemeyeceği hükmü, emekli aylığı almaya hak kazananın emekli edilmesini zorunlu kılmaktadır.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu Kararı, emeklilik hakkını kazandığından dolayı iş akdi feshedilen kişiye fesih süresi veya tazminatı verilmemesini; ihbar tazminatının yeni bir iş arama olanağı sağlama amacına yönelik olduğunu; emekliye ayrılan bir işçi için ihbar tazminatı verilmesinin, tazminatın mahiyeti ile bağdaşmadığını; hüküm altına almıştır.

Bu itibarla, kurum uygulamasında emekli aylığı almaya hak kazanan işçilerin emekli edilmesi sırasında fesih süresi ve bu süre (sözleşme ile dokuz hafta) içerisinde iş saatlerinde günde üç saat veya toplu olarak çalışma günü şeklinde izin verilmesi mevzuata ve yargı kararlarına aykırılık oluşturmakta ve mesai kayıplarına neden olmaktadır.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve ilgili mevzuat hükümlerine uyulacağı belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 9: İmar Planı Değişikliğine Dair Değer Artış Payı Hakkında Yönetmelik Uyarınca Kurulması Gereken Kıymet Takdir Komisyonunun Kurulmaması

Yapılan incelemede, imar planının değiştirilmesi sonucu taşınmazlarda meydana gelen değer artışlarının ekonomiye kazandırılabilmesi için İdare bünyesinde kıymet takdir komisyonu oluşturulmadığı tespit edilmiştir.

15.09.2020 tarih ve 31245 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İmar Planı Değişikliğine Dair Değer Artış Payı Hakkında Yönetmelik'in "Amaç" başlıklı 1'inci maddesinde;

www.balioglu.net

"Bu Yönetmeliğin amacı; uygulama imar planı değişikliği sonucu taşınmazda meydana gelecek değer artışının değer artış payı olarak kamuya kazandırılmasında; bu payın kapsamı, tespiti, kesinleşmesi, ödenmesi ve dağıtımına ilişkin iş ve işlemler ile diğer iş ve işlemlere yönelik usul ve esasları belirlemektir."

"Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde;

"e) Kıymet takdir komisyonu: İdare bünyesinde ilgili lisans ve lisansüstü programlardan mezun olan, en az beş olmak üzere tek sayıda belirlenecek kişiden oluşturulan ve değer artış payını belirlemek üzere piyasa araştırması yapmakla, meri plan ve plan değişikliği açıklama raporu ve değerleme raporunu incelemek, değerlendirmek ve nihai değer artış payını tespit etmekle görevli komisyonu,"

"Kıymet takdir komisyonunun teşekkülü ve çalışma esasları" başlıklı 9'uncu maddesinde;

"(1) Kıymet takdir komisyonu; ilgili idarenin bünyesinde 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesi veya 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 49 uncu maddesi kapsamında görev yapmak koşuluyla; şehir plancısı, harita (geomatik mühendisi/jeodezi ve fotogrametri mühendisi) mühendisi, mimar, inşaat mühendisi ile arazi yönetimi, kentsel dönüşüm, taşınmaz mal/gayrimenkul geliştirme ve yönetimi ile değerleme konularında lisans/yüksek lisans veya doktora yapmış ya da 6362 sayılı Kanuna göre yetkilendirilen lisanslı gayrimenkul değerleme uzmanlarından olmak üzere en az beş asıl ve 3 yedek üyeden oluşur. Belirtilen kapsamda yeterli personeli olmayan idareler, kıymet takdir komisyonunu lisans mezunu olan kişilerden oluşturur; bu durumdaki idareler, komisyonun en az iki üyesinin diğer kamu kurum ve kuruluşlarının bünyesinde bulunan yukarıda belirtilen nitelikleri haiz personelden temin edebilirler.

(2) Kıymet takdir komisyonları iki yıl süre ile görev yapmak üzere üst yöneticinin onayı ile komisyon başkanı da belirtilecek şekilde oluşturulur. Yıl içinde idarenin gerekli görmesi halinde yeni komisyon ya da komisyonlar kurulabilir." hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerine göre imar planının değiştirilmesi sonucu taşınmazlarda meydana gelen değer artışlarının ekonomiye kazandırılabilmesi için idare bünyesinde kıymet takdir komisyonu oluşturulması gerekmektedir. Söz konusu kıymet takdir komisyonunun kaç kişiden ve nasıl oluşacağı ile ne kadar süre görev yapacağı ilgili mevzuata

www.balioglu.net

düzenlenmiştir. Yapılan incelemelerde, imar planı değişmesine rağmen Belediye bünyesinde kıymet takdir komisyonun kurulmadığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında değer artış payının uygulama imar planı değişikliklerinden alınacağı, uygulama imar planı yapma ve onaylama yetkisinin büyükşehir olan illerde ilçe belediyelerinde olduğu, büyükşehir belediyelerinin de kendi mülk ve sorumluluk alanlarında uygulama imar planı değişikliklerini yaparak onaylayabildiği ancak bu uygulama imar planı değişikliklerinin kamu yatırımları ve mülkiyeti ile ilişkili olduğundan yönetmelik kapsamında değer artış payından muaf tutuldukları anlaşıldığından büyükşehir belediyelerinin değer artış payına ilişkin herhangi bir iş ve işlem ile görevlendirilmediklerinin değerlendirildiği ifade edilmiştir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları başlıklı 7'nci maddesinin (b) fıkrasında *"büyükşehir içindeki belediyelerin nazım plâna uygun olarak hazırlayacakları uygulama imar plânlarını, bu plânlarda yapılacak değişiklikleri, parselasyon plânlarını ve imar ıslah plânlarını aynen veya değiştirerek onaylamak ve uygulanmasını denetlemek;*" görevi verilmiş; ayrıca, Yönetmelikte idare tanımında büyükşehir belediyelerine yer verilerek Değer artış payının tespiti başlıklı 11 inci maddenin 3 üncü fıkrasında Büyükşehir belediyesi olan yerlerde, plan değişikliği teklifinin ilçe belediyesine yapılması halinde, büyükşehir belediyesince onaylanmasından sonra, ilçe belediye başkanlığına iletilerek askıya çıkarılmasından önce, ilçe belediyesince değer artış payı ile ilgili iş ve işlemlerin başlatılması, resmi yazı ile ilgili birime bildirileceği; 4 üncü fıkrasında Uygulama imar planının onaylanmasına müteakip değerleme raporu hazırlama bedelinin, taşınmaz maliklerince planı onaylayan idare tarafından bildirilen hesap numarasına 15 gün içerisinde yatırılacağı; Değerleme raporu hazırlama bedeli, ilgililerce ödenmeden onaylanan planlar askıya çıkartılmayacağı; ifade edilmiştir.

Bu itibarla, Kanun'da açıkça yetki verilen, Yönetmelik'in kapsam ve tanımlar maddeleri uyarınca da yetkilendirilen Büyükşehir Belediyesinin değerlendirme raporları ve bu raporlar üzerine işlem yapacak olan Kıymet Takdir Komisyonunu Yönetmeliği'nin 9'uncu maddesi gereğince kurması gerektiği değerlendirilmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 10: İş Kanunu'na Tabi Olanların Yıllık İzinlerinin Zamanında Kullandırılmayarak Geçmiş İzinlerin Biriktirilmesi

Yapılan incelemede, İdare tarafından işçilerin yıllık izinlerinin zamanında kullandırılmaması sonucu geçmiş yıllara ait izinlerin biriktirildiği görülmüştür.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 54'üncü maddesinde; *"Yıllık ücretli izine hak kazanmak için gerekli sürenin hesabında işçilerin, aynı işverenin bir veya çeşitli işyerlerinde çalıştıkları süreler birleştirilerek göz önüne alınır. Şu kadar ki, bir işverenin bu Kanun kapsamına giren işyerinde çalışmakta olan işçilerin aynı işverenin işyerlerinde bu Kanun kapsamına girmeksizin geçirmiş bulundukları süreler de hesaba katılır.*

Bir yıllık süre içinde 55 inci maddede sayılan haller dışındaki sebeplerle işçinin devamının kesilmesi halinde bu boşlukları karşılayacak kadar hizmet süresi eklenir ve bu suretle işçinin izin hakkını elde etmesi için gereken bir yıllık hizmet süresinin bitiş tarihi gelecek hizmet yılına aktarılır.

İşçinin gelecek izin hakları için geçmesi gereken bir yıllık hizmet süresi, bir önceki izin hakkının doğduğu günden başlayarak gelecek hizmet yılına doğru ve yukarıdaki fıkra ve 55 inci madde hükümleri gereğince hesaplanır.

İşçi yukarıdaki fıkralar ve 55 inci madde hükümlerine göre hesaplanacak her hizmet yılına karşılık, yıllık iznini gelecek hizmet yılı içinde kullanır.

56'ncı maddesinde; *"Alt işveren işçilerinden, alt işvereni değiştiği hâlde aynı işyerinde çalışmaya devam edenlerin yıllık ücretli izin süresi, aynı işyerinde çalıştıkları süreler dikkate alınarak hesaplanır. Asıl işveren, alt işveren tarafından çalıştırılan işçilerin hak kazandıkları yıllık ücretli izin sürelerinin kullanılıp kullanılmadığını kontrol etmek ve ilgili yıl içinde kullanılmasını sağlamakla, alt işveren ise altıncı fıkraya göre tutmak zorunda olduğu izin kayıt belgesinin bir örneğini asıl işverene vermekle yükümlüdür."*

60'ıncı maddesinde; "*Yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık izninin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ve işverence tutulması zorunlu kayıtların şekli Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir yönetmelikle* (03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı R.G.) *gösterilir."* denilmektedir.

www.balioglu.net

4857 sayılı İş Kanunu'na tabi olarak çalışanların yıllık izinleri, nasıl kullanılacağı ve izin hakkına ilişkin esaslar mevzuatta düzenlenmiştir. Buna göre, hizmet yılına ilişkin yıllık iznin gelecek hizmet yılı içerisinde kullanılması veya dönemsel planlama çerçevesinde kullandırılması, geçmiş yıllara ilişkin (2002,2003 vs) izinlerin biriktirilmemesi gerekmektedir.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve ilgili mevzuat hükümlerine uyulacağı belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 11: Yüklenicinin Teklifinde Çok Düşük Fiyat Teklif Ettiği İmalatların Yapımından Vazgeçilip, Yüksek Fiyat Teklif Ettiği İmalatların Miktarlarında Artışa Gidilmesi Sonucunda İşin Daha Yüksek Fiyatla Yaptırılması

Yapılan incelemede, yüklenicinin teklifinde, bazı kalemlere çok düşük fiyat teklif edilirken işin esasını oluşturan kalemlere yüksek fiyat teklif edildiği; buna rağmen işin uygulama aşamasında yüklenicinin teklifinde çok düşük fiyat teklif ettiği imalatların yapımından vazgeçilip, yüksek fiyat teklif ettiği imalatların miktarlarında artışa gidilmesi sonucunda işin daha yüksek fiyatla yaptırıldığı; öte yandan vazgeçilen imalatlar için daha sonra Trabzon İçmesuyu ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (TİSKİ)'ne çok yüksek fiyatlar üzerinden ödemede bulunulduğu, dolayısıyla ihale sürecinin, kaynakların verimli kullanılması ve ihtiyaçların uygun şartlarla karşılanması ilkelerine aykırı bir şekilde sonuçlandığı ve İdarenin işi daha yüksek fiyatla yaptırdığı görülmüştür.

www.balioglu.net

2560 sayılı İstanbul Su Ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş Ve Görevleri Hakkında Kanun'un 25'inci maddesinde *"Yağmur sularının uzaklaştırılması ile ilgili tesislerin yapılması veya bu tip tesislerin işletilmesi, gerekli harcamalar ilgili belediyelerce karşılanmak şartıyla İSKİ tarafından yerine getirilir. Bu tesislerin yapılması veya işletilmesine ilişkin harcamalar tarifelere dahil edilemez."* denilmektedir.

Trabzon Büyükşehir Belediyesi ile Trabzon İçmesuyu ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (TİSKİ) arasında 23.03.2020 tarihinde yapılan protokolle yağmur sularına ilişkin işlemler bedeli ödenmek üzere TİSKi'ne bırakılmıştır.

08.04.2020 tarihli ihale onay belgesi ile Trabzon geneli yol bakım onarım (asfalt yama) yapılması işi (iş) başlatılmış; yapılacak iş kalemlerinin 5. Sırasında "YFZ.01 Asfalt yüzeyinde görünen dış ölçüsü en fazla 60*100cm ölçülerinde olan ızgara yağmur suyu elemanının yükseltilmesi (ızgara ve asfalt idare malı) 200 adet" 6. Sırasında "YFZ.02 Yağmur suyu, TİSKİ,

ve PTT baca kapaklarının 10*6cm prekast bilezikle yükseltilmesi (kapak idare malı) 200 adet" olarak belirlenen kalemlere yüklenici tarafından 1,00TL fiyat verilmiştir. Geçerli 18 teklifte diğer fiyatlar 10,00TL ile 490,00TL arasında değişmektedir.

Yüklenici 1.242.900,00TL bedelli işi %18,14 iş artışı ile tamamlamıştır ve %20 iş artış limiti kapsamında yapılabilecek 23.117- TL tutarında daha ilave iş yaptırılması mümkündür. Söz konusu iş kalemlerinin 4 no.lu kesin hakedişteki imalat miktarları '0' dır. Yani idare toplamı 400 adet olan ve 1 TL birim fiyat üzerinden toplam 400 TL ye yaptırabileceği imalatları yükleniciye yaptırmaktan vazgeçmiştir. Oysa bu imalatların ilave iş kapsamında yaptırılması mümkün olup, bu işlerin yükleniciye yaptırılmamış olması idarenin aleyhine olmuştur.

Buna karşılık TİSKİ tarafından ihale edilen Ortahisar ilçesi kanalizasyon yağmursuyu hatları onarım işinde "yağmursuyu ızgarasının asfalt kotuna getirilmesi (metre) 250,00TL" yaptırılarak bedeli Büyükşehir Belediyesinden tahsil edilmiştir. Ayrıca TİSKİ İşletmeler Dairesi Başkanlığı tarafından kendi ekipleriyle baca yükseltme işleri yapılmaktadır.

www.balioglu.net

4734 sayılı Kamu ihale Kanunu'nun 5'inci maddesinde; *"İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur."*

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 17'nci maddesinde; *"(1) Yüklenici, sözleşme veya eklerinde belirlenen süre içinde, idarece verilen örneklere uygun bir iş programını hazırlayarak, onaylanmak üzere idareye teslim edecektir."* denilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat ve açıklamalar bir arada değerlendirildiğinde:

Mevzuat ve protokol uyarınca TİSKİ yetkisinde olup, onun tarafından yapılan ve yaptırılan iş kalemlerine yol bakım onarım işi bünyesinde yer verilmesinin uygun olmadığı;

İşin bünyesinde yer verilen iş kalemlerinin iş programına uygun olarak yaptırılması, yüksek fiyatlı kalemler ile sözleşme bedeli doldurulup, düşük fiyatlı kalemlerin yaptırılmamasının uygun olmadığı;

İhale Trabzon genelini kapsadığından sözleşme kapsamında düşük bedelli işlerin yaptırılabileceği;

İşin uygulama aşamasında yüklenicinin teklifinde çok düşük fiyat teklif ettiği imalatların yapımından vazgeçilip, yüksek fiyat teklif ettiği imalatların miktarlarında artışa gidilmesi sonucunda işin daha yüksek fiyatla yaptırılması; öte yandan vazgeçilen imalatlar için daha sonra Trabzon İçmesuyu ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (TİSKİ)'ne çok yüksek fiyatlar üzerinden ödemede bulunulması suretiyle ihale sürecinin, kaynakların verimli kullanılması ve ihtiyaçların uygun şartlarla karşılanması ilkelerine aykırı bir şekilde sonuçlanmasının ve idarenin işi daha yüksek fiyatla yaptırmasının önlenmesi amacıyla ihalelerde ekonomik açıdan en avantajlı teklifin aşırı düşük teklif sorgulaması yapılarak belirlenmesinin uygun olacağı ve sözleşme aşamasında yüklenicinin düşük birim fiyat teklif ettiği imalatların yapımından, zorunlu olmadıkça vazgeçilmemesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve ilgili mevzuat hükümlerine uyulacağı belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

www.balioglu.net

BULGU 12: İlçe Belediyelerince Otopark Gelirlerinden Büyükşehir Belediyelerine Aktarılması Gereken Tutarların Takibinin Yapılmaması

Otopark Yönetmeliği'ne göre ilçe belediyelerince otopark gelirlerinden Büyükşehir Belediyesine aktarılması gereken tutarların tam olarak aktarılmadığı ve Büyükşehir Belediyesi tarafından bu tutarlara ilişkin takibin yapılmadığı tespit edilmştir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu'nun 27'nci maddesinde;

"İmar mevzuatı uyarınca belediyelerin otoparkla ilgili olarak elde ettikleri gelirler tahsil tarihinden itibaren kırk beş gün içinde büyükşehir belediyesine aktarılır. Büyükşehir belediyeleri bu geliri tasdikli plan ve beş yıllık imar programına göre hazırlanan kamulaştırma projesi karşılığında otopark tesisi için gerekli arsa alımları ile bölge ve genel otoparkların inşasında kullanır. Bu gelirler bu fıkrada belirtilen amaç dışında kullanılamaz."

3194 sayılı İmar Kanunu'nun 37'nci maddesinde;

"İmar planlarının tanziminde planlanan beldenin ve bölgenin şartları ile müstakbel ihtiyaçlar göz önünde tutularak lüzumlu otopark yerleri ayrılır.

Otopark ihtiyacı bulunan bina ve tesislere lüzumlu otopark yeri tefrik edilmedikçe yapı izni, otopark tesis edilmedikçe de kullanma izni verilmez."

Otopark Yönetmeliği'nin (22.02.2018 tarih ve 30340 sayılı R.G) 12'nci maddesinde;

"5216 sayılı Kanun kapsamında kalan belediyelerde, büyükşehir belediyesince ilçe belediyeleri adına otopark hesabı açtırılır.

İlçe belediyeleri hesabında toplanan otopark meblağı, büyükşehir belediyelerince o ilçe sınırları içerisinde yapılacak veya yaptırılacak bölge veya genel otoparkları için kullanılır.

Otopark bedeli alınan parsellerin otopark ihtiyacının ilgili idarece genel veya bölge otoparklarında karşılanması zorunludur. Büyükşehirlerde otopark bedeli alınan parsellerin otopark ihtiyacının büyükşehir belediyesince karşılanması zorunludur.

Tahsis edilen alanın kamulaştırılması veya herhangi bir nedenle kullanılamaz hale gelmesi durumunda yeni bir otopark alanı tahsis edilir. Yapı ruhsatının iptali durumunda otopark için alınan bedel o yıla göre hesaplanacak miktar üzerinden geri ödenir.

Otopark bedeli tahsil edilmeden yapı ruhsatı düzenlenmez." denilmektedir.

www.balioglu.net

5216 sayılı Kanun'un "Büyükşehir Belediyesinin İmar Denetim Yetkisi" başlıklı 11'inci maddesi; Büyükşehir Belediyesini, ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetlemekle yetkilendirmiş olup denetim yetkisi, konu ile ilgili her türlü bilgi ve belgeyi istemeyi, incelemeyi ve gerektiğinde bunların örneklerini almayı içermektedir. Bu amaçla istenecek her türlü bilgi ve belgenin en geç on beş gün içinde verilmesi gerekmektedir.

İlçe belediyeleri, imar mevzuatı uyarınca otopark bedelleriyle ilgili olarak elde ettikleri gelirleri bölge ve genel otoparkların yapımı için büyükşehir belediyesine aktarmak zorundadırlar. Trabzon Büyükşehir Belediyesinin Kasım 2020 Mizanı'nın incelenmesinde her ilçe adına otopark hesabı açıldığı; ancak, bir kısmında bakiye bulunmadığı; bir kısmında işlem olmadığı; yatırılan tutarların kaydının yapıldığı; bu nedenle otopark hesaplarının mevzuata uyumunun sağlanması amacıyla takibinin yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve otopark gelirlerine ilişkin gerekli yazışmaların yapıldığı, ilgili mevzuat hükümlerine uyulacağı belirtilmiştir.

BULGU 13: Sayıştay İlamları Cetvelinde Yer Alan Kesinleşmiş İlamların Yerine Getirilmesinde Mevzuatta Yer Alan Sürelere Uyulmaması

Yapılan incelemede Sayıştay İlamları Cetveli'ndeki kesinleşmiş ilamlara ilişkin mevzuatta yer alan sürelere uyulmadığı tespit edilmiştir.

6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 53'üncü maddesinde "*(1) Sayıştay ilamları kesinleştikten sonra doksan gün içerisinde yerine getirilir. İlam hükümlerinin yerine getirilmesinden, ilamların gönderildiği kamu idarelerinin üst yöneticileri sorumludur. (2) İlamlarda gösterilen tazmin miktarı hüküm tarihinden itibaren kanuni faize tabi tutularak, 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre tahsil olunur."* denilmektedir.

Trabzon Büyükşehir Belediyesi Sayıştay İlamları Cetvelinde 2019 yılında kesinleştiği ifade edilen ilamlardan henüz tahsilatı tam olarak yapılmamış tutarlar bulunmaktadır.

İlamların yerine getirilmesinde mevzuat hükümlerine uygun hareket edilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve ilgili mevzuat hükümlerine uyulacağı belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
https://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	**Yıl/Yıllar**	**İdare Tarafından Yapılan İşlem**	**Açıklama**
Taşınmazların Değer Tespitinin Mevzuata Uygun Olarak Yapılmaması	2019	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu; "Raporun "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde, "BULGU 1: Maddi Duran Varlıklar Hesap Grubunun Gerçek Durumu Yansıtmaması " olarak yer almıştır.
İş Güvenliği Uzmanı Hizmeti Alım İşinin İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile Getirilmiş Düzenlemelere Uygun Olmaması	2019	Yerine Getirilmedi	Bulgu; "Raporun "Diğer Bulgular" bölümünde, "BULGU 5: Belediye Tarafından Yapılan İş Güvenliği Uzmanı Hizmeti Alım İşinin 6331 Sayılı İş Sağlığı Ve Güvenliği Kanunu İle Getirilmiş Düzenlemelere Uygun Olmaması" olarak yer almıştır.
Ortak Hizmet Projesi Kapsamında Belediyenin Görev Alanına Girmesi Koşuluna Uyulmaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	5393 sayılı Kanun'un 75'inci maddesi kapsamında ortak hizmet

www.balioglu.net

			projesi yapılmasında, proje kapsamında yapılacak işin belediyenin görev alanına girmesi koşuluna uyulduğu görülmüştür.
Bazı İşyerlerinin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyette Bulunması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Ruhsatsız işyerlerinin tespit edilerek, Yönetmelik hükümleri doğrultusunda ruhsatlandırma çalışması yapılmıştır.
Yapılan Kamulaştırma İşlemlerinin Bildirilmemesi Nedeniyle İlgili İlçe Belediyeleri Tarafından Yapılacak Emlak Vergisi Tahakkuk ve Tahsil İşlemlerinde Hatalar Oluşması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Yapılan kamulaştırma işlemleri ilgili ilçe belediyesine bildirilmeye başlanmıştır.
Çevre Temizlik Vergisinden Büyükşehir Belediyesine Verilmesi Gereken Payların Aktarılmaması	2019	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu; "Raporun "Diğer Bulgular" bölümünde, " BULGU 6: Büyükşehir Belediyesine Aktarılması Gereken Çevre ve Temizlik Vergisi Paylarının Mevzuatın Öngördüğü Sürede Aktarılmaması" olarak yer almıştır.

www.balioglu.net

Emekli Aylığı Almaya Hak Kazanan İşçilerin Emekli Edilmesi Sırasında Fesih Süresi Verilmesi	2019	Yerine Getirilmedi	Bulgu; "Raporun "Diğer Bulgular" bölümünde, "BULGU 8: Emekli Aylığı Almaya Hak Kazanan İşçilerin Emekli Edilmesi Sırasında İhbar Süresi Verilmesi" olarak yer almıştır.
İşçilerin Yıllık İzinlerinin Kanuna Uygun Şekilde Kullandırılmaması	2019	Yerine Getirilmedi	Bulgu; "Raporun "Diğer Bulgular" bölümünde, "BULGU 10: İş Kanunu'na Tabi Olanların Yıllık İzinlerinin Zamanında Kullandırılmayarak Geçmiş İzinlerin Biriktirilmesi" olarak yer almıştır.
Mahkeme Kararı Üzerine Ödenen Tazminat Tutarının Şirkete Rücu Edilmemesi	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Mahkeme kararına istinaden ödenen tazminatlar ilgili şirketlere rücu edilmektedir.
Vadeli Mevduat Faiz Gelirlerinin Net Tutar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Vadeli mevduatlara ilişkin faiz gelirleri brüt tutar üzerinden muhasebeleştirilmektedir.

www.balioglu.net

Sosyal Denge Sözleşmesinde Konusu Dışında Çeşitli Hükümlere Yer Verilmesi	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Sosyal denge sözleşmesinde konusu dısında hükümler yer almamaktadır.
Kamu İdaresince Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Olan Sermaye Taahhütlerinin Tahakkuk Kayıtlarının Zamanında Yapılmaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Kamu idaresince mal ve hizmet üreten kuruluşlara olan sermaye taahhütlerinin tahakkuk kayıtları zamanında yapılmaya başlanmıştır.

www.balioglu.net